

Briselē, 2025. gada 14. martā
(OR. en)

7143/25

Starpiestāžu lieta:
2025/0055 (NLE)

ACP 16
WTO 15
RELEX 344
COASI 34

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsēkretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2025. gada 14. marts
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsēkretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2025) 105 final
Temats:	Priekšlikums - PADOMES LĒMUMS par Vanuatu pievienošanu Partnerattiecību pagaidu nolīgumam starp Eiropas Kopienu, no vienas puses, un Klusā okeāna valstīm, no otras puses

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2025) 105 final.

Pielikumā: COM(2025) 105 final

Briselē, 13.3.2025.
COM(2025) 105 final

2025/0055 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par Vanuatu pievienošanos Partnerattiecību pagaidu nolīgumam starp Eiropas Kopienu, no vienas puses, un Klusā okeāna valstīm, no otras puses

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Pievienotais Padomes lēmuma priekšlikums ir juridiskais instruments, ar ko Eiropas Savienības (ES) vārdā apstiprina Vanuatu pievienošanās Partnerattiecību pagaidu nolīgumam starp Eiropas Kopienu, no vienas puses, un Klusā okeāna valstīm, no otras puses (“nolīgums”), atbilstoši LESD 218. panta 5. un 6. punktam, un provizoriski piemēro minēto nolīgumu.

Padome 2002. gada 12. jūnijā pilnvaroja Komisiju sākt sarunas par ekonomisko partnerattiecību nolīgumiem (EPN) ar Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna (ĀKK) valstīm.

ES 2009. gada 30. jūlijā parakstīja pagaidu EPN starp Savienību (tobrīd Eiropas Kopienu), no vienas puses, un Klusā okeāna valstīm, no otras puses. Papua-Jaungvineja un Fidži Republika pagaidu EPN provizoriski piemēro attiecīgi no 2009. gada 20. decembra un 2014. gada 28. jūlija.

Pagaidu EPN 80. pants paredz, ka nolīgumam var pievienoties citas Klusā okeāna salas. Tādējādi Samoa Neatkarīgā Valsts un Zālamana Salas pievienojās nolīgumam un to provizoriski piemēro attiecīgi no 2018. gada 31. decembra un 2020. gada 17. maija.

2024. gada 10. jūlijā Vanuatu iesniedza Komisijai pieprasījumu pievienoties pagaidu EPN un tirgus piekļuves piedāvājumu. Komisija novērtēja piedāvājumu un atzina to par pieņemamu. Tā ir attiecīgi pabeigusi sarunas Savienības vārdā.

• Saskaņība ar spēkā esošajiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā

Ar šo priekšlikumu īsteno Partnerattiecību nolīgumu starp Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna valstu grupas locekļiem, no vienas puses, un Eiropas Kopienu un tās dalībvalstīm, no otras puses (“ĀKK un ES partnerattiecību nolīgums” jeb “Kotonū nolīgums”, ko aizstāja 2023. gada 15. novembrī parakstītais ES un *OACPS* Samoa nolīgums)¹.

Vanuatu pievienošanās pagaidu EPN, kas ir starp ES, Fidži, Papua-Jaungvineju, Samoa un Zālamana Salām noslēgts asimetrisks un ar PTO saderīgs tirdzniecības nolīgums², nostiprina tiesisko regulējumu ES tirdzniecības attiecībām ar Klusā okeāna partnervalstīm un atvieglo savstarpējo tirdzniecību. Turklāt ar to Vanuatu tiek iekļauta arī kopīgu noteikumu un iestāžu režīmā, kas izveidots ar pagaidu EPN.

Tā kā Pasaules Banka ir klasificējusi Vanuatu kā valsti ar vidēji augstiem ienākumiem, šī valsts tiks svītrotā no iniciatīvas “Viss, izņemot ieročus” (*EBA*) saņēmējvalstu saraksta saskaņā ar vispārējo preferenču shēmu (VPS), un no 2025. gada 1. janvāra tā vairs nevarēs gūt labumu no tarifa preferencēm (beznodokļu un bezkvotu piekļuve ES tirgum), kas paredzētas saskaņā ar īpašo režīmu *EBA* vismazāk attīstītajām valstīm.

Pēc pievienošanās un kamēr Klusā okeāna valstis (Fidži, Papua-Jaungvineja, Samoa un Zālamana Salas) nav pabeigušas attiecīgās iekšējās procedūras, ES un Vanuatu saskaņā ar

¹ OV L 287, 4.11.2010., 3. lpp., nolīgums, kas grozīts ar nolīgumu, kurš 2005. gada 25. jūnijā parakstīts Luksemburgā (OV L 209, 11.8.2005., 27. lpp.), un ar nolīgumu, kurš 2010. gada 22. jūnijā parakstīts Vagadugu (OV L 287, 4.11.2010., 3. lpp.); to aizstāja 2023. gada 15. novembrī parakstītais Samoa nolīgums (OV L, 2023/2862, 28.12.2023.).

² Padomes Lēmums (2009. gada 13. jūlijs) par to, lai parakstītu un provizoriski piemērotu Partnerattiecību pagaidu nolīgumu starp Eiropas Kopienu, no vienas puses, un Klusā okeāna valstīm, no otras puses (OV L 272, 16.10.2009., 1. lpp.).

nolīguma 76. panta 3. punktu nolīgumu piemēro provizoriski ar nosacījumu, ka tās ir rakstiski viena otrai paziņojušas par šim nolūkam nepieciešamo procedūru pabeigšanu.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Ekonomisko partnerattiecību nolīgumā ir ietverti noteikumi par ilgtspējīgu attīstību (3. pants), ar kuriem Puses atkārtoti apstiprina, ka ilgtspējīgas attīstības mērķis ir nolīguma neatņemama sastāvdaļa atbilstīgi Samoa nolīgumā izklāstītajiem kopējiem mērķiem un principiem un jo īpaši vispārīgajai apņemšanās mazināt un beidzot izskaust nabadzību veidā, kas ir saderīgs ar ilgtspējīgas attīstības mērķiem.

Pagaidu EPN ir tirdzniecības nolīgums, kas orientēts uz attīstību un piedāvā Vanuatu asimetrisku tirgus piekļuvi, kā arī tai ļauj aizsargāt sensitīvas nozares no liberalizācijas, vienlaikus nodrošinot lielu skaitu aizsardzības pasākumu un klauzulu jauno nozaru aizsardzībai. Tajā turklāt ir ietverti izcelsmes noteikumi, kas atvieglo Vanuatu eksportu uz ES. Minētie noteikumi veicina attīstības politikas saskaņotības³ mērķa sasniegšanu un ir saderīgi ar LESD 208. pantu.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Šā Padomes lēmuma juridiskais pamats ir Līgums par Eiropas Savienības darbību, jo īpaši tā 207. panta 4. punkta pirmā daļa saistībā ar tā 218. panta 5. punkta un 6. punkta a) apakšpunkta v) punktu.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Saskaņā ar LESD 3. panta 1. punkta e) apakšpunktu kopējā tirdzniecības politika ir ekskluzīvā Savienības kompetencē.

- **Proporcionalitāte**

Šis priekšlikums ir nepieciešams, lai īstenotu Savienības starptautiskās saistības, kā noteikts ES un *OACPS* partnerattiecību nolīgumā, proti, noslēgt jaunas ar PTO saderīgas tirdzniecības vienošanās, pakāpeniski likvidējot šķēršļus tirdzniecībai starp pusēm un veicinot sadarbību visās ar tirdzniecību saistītajās jomās.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Nav cita juridiska instrumenta, ko varētu izmantot šā priekšlikuma mērķa sasniegšanai.

3. EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- **Ex post izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

Neattiecas.

- **Ietekmes novērtējums**

ES un *OACPS* ekonomisko partnerattiecību nolīgumu ilgtspējas ietekmes novērtējums (IIN) tika veikts no 2003. līdz 2007. gadam. Šā projekta darba uzdevumu Eiropas Komisija publicēja 2002. gadā uzaicinājumā uz konkursu. Šā konkursa rezultātā piecu gadu pamatlīguma slēgšanas

³ Ar attīstības politikas saskaņotību ES un tās dalībvalstis politikā, kas varētu ietekmēt jaunattīstības valstis, cenšas ņemt vērā attīstības mērķus. Attīstības politikas saskaņotības nolūks ir samazināt pretrunas un veidot sinerģiju starp dažādām ES politikas jomām. Tās mērķis ir palielināt attīstības sadarbības efektivitāti mūsu partnervalstu labā.

tiesības 2002. gada augustā tika piešķirtas *PwC France*. IIN galīgā ziņojuma projekts ieinteresētajām personām Eiropā tika iesniegts ES pilsoniskās sabiedrības dialoga sanāksmē, ko organizēja Eiropas Komisija 2007. gada 23. martā Briselē, Beļģijā. Jauns IIN nav veikts, jo šī iniciatīva attiecas uz pievienošanos spēkā esošam nolīgumam, ko jau piemēro citas Klusā okeāna salu valstis, kuru strukturālās iezīmes un ekonomiskā un sociālā situācija ir salīdzināma ar Vanuatu situāciju.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Uz Vanuatu pievienošanās pagaidu EPN apstiprināšanu neattiecas *REFIT* procedūras, tā nerada izmaksas Savienības MVU un nerada problēmas digitālās vides jomā.

- **Pamattiesības**

Šis priekšlikums neietekmē pamattiesību aizsardzību Savienībā.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Vanuatu gūs labumu no pilnīgas beznodokļu un bezkvotu piekļuves ES tirgum visiem ražojumiem apmaiņā pret pakāpenisku tirgus atvēršanu ES ražojumiem. Ietekmes uz budžetu nav, jo Vanuatu pēc pievienošanās nolīgumam arī turpmāk lielā mērā (kā iepriekš atbilstīgi VPS/“Viss, izņemot ieročus” kārtībai) varēs piekļūt ES tirgum ar tādiem pašiem noteikumiem.

5. CITI ELEMENTI

- **Priekšrocības, ko pievienošanās sniedz ekonomikas dalībniekiem**

Pagaidu EPN izveido nosacījumus, kuri ES ekonomikas dalībniekiem ļauj pilnībā izmantot iespējas, ko rada abu ekonomiku attiecības. Īstenojot pagaidu EPN, no muitas nodokļiem tiks lielā mērā atbrīvoti ES eksportētāji, kas uz Vanuatu eksportē rūpniecības ražojumus. Tas atbilst kritērijiem, kas noteikti 1994. gada *GATT XXIV* pantā (atcelt nodokļus un citus ierobežojošus tirdzniecības noteikumus attiecībā uz lielāko daļu tirdzniecības starp pusēm). Vanuatu tirgus piekļuves piedāvājums lielā mērā atbilst PTO robežvērtībai, t. i., 83 % no liberalizācijas (tarifa pozīcijās), kas atbilst 91 % no ES eksporta apjoma 20 gadu periodā. Vanuatu būs ieguvēja, jo tiks saglabāta tās beznodokļu un bezkvotu piekļuve ES tirgum.

Pagaidu EPN turklāt izveido noteikumu kopumu cita starpā tādās jomās kā ilgtspējīga attīstība, tehniskie šķēršļi tirdzniecībā (*TBT*) un sanitārie un fitosanitārie (*SFS*) pasākumi. Turklāt pagaidu EPN Puses piedalās Tirdzniecības komitejā, kas izveidota saskaņā ar nolīgumu. ES iespēja izmantot nolīgumā paredzēto divpusējo strīdu izšķiršanas mehānismu palīdz sasniegt mērķi nodrošināt pārredzamu, nediskriminējošu un paredzamu vidi ES uzņēmējiem Klusā okeāna valstīs.

- **Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Vanuatu piedalīsies saskaņā ar pagaidu EPN 68. pantu izveidotajā Tirdzniecības komitejā, kas risina visus nolīguma īstenošanai nepieciešamos jautājumus, ieskaitot tā īstenošanas uzraudzīšanu un pārskatīšanu, *TBT* un *SFS* jautājumu koordinēšanas un apspriešanas nodrošināšanu, prioritāro nozaru un ražojumu, kā arī no tiem izrietošo prioritāro sadarbības jomu noteikšanu un pārskatīšanu un nolīguma grozījumu ieteikumu sniegšanu. Tirdzniecības komitejā ir Pušu pārstāvji.

- **Skaidrojošie dokumenti (direktīvām)**

Neattiecas.

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

Priekšlikuma 1. un 2. pantā ir ietverti noteikumi par Vanuatu pievienošanās pagaidu EPN apstiprināšanu Savienības vārdā un par paziņojumiem, ar ko pauž Eiropas Savienības piekrišanu attiecībā uz pievienošanas nolīgumam un tā provizorisku piemērošanu saskaņā ar tā 76. panta 3. punktu.

Priekšlikuma 3. pantā ir noteikts, ka pievienošanās protokolu neinterpretē kā tādu, kas piešķir tiesības vai uzliek saistības, uz kurām var tieši atsaukties Savienības vai dalībvalstu tiesās.

Priekšlikuma 4. pantā ir noteikts lēmuma spēkā stāšanās datums.

2025/0055 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par Vanuatu pievienošanas Partnerattiecību pagaidu nolīgumam starp Eiropas Kopienu, no vienas puses, un Klusā okeāna valstīm, no otras puses

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 207. panta 4. punkta pirmo daļu saistībā ar tā 218. panta 5. punkta un 6. punkta otrās daļas a) apakšpunkta v) punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta piekrišanu¹,

tā kā:

- 1) Padome 2002. gada 12. jūnijā pilnvaroja Komisiju sākt sarunas par ekonomisko partnerattiecību nolīgumiem ar Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna valstu organizāciju².
- 2) Partnerattiecību pagaidu nolīgums starp Eiropas Kopienu, no vienas puses, un Klusā okeāna valstīm, no otras puses³ ("Partnerattiecību pagaidu nolīgums"), ar ko izveido ekonomisko partnerattiecību nolīguma satvaru, tika parakstīts Londonā 2009. gada 30. jūlijā. Papua-Jaungvineja un Fidži Republika provizoriski piemēro Partnerattiecību pagaidu nolīgumu attiecīgi no 2009. gada 20. decembra un 2014. gada 28. jūlija.
- 3) Partnerattiecību pagaidu nolīguma 80. pantā ir izklāstīti noteikumi par citu Klusā okeāna valstu pievienošanas. Tādējādi Samoa Neatkarīgā Valsts un Zālamana Salas pievienojās Partnerattiecību pagaidu nolīgumam un to provizoriski piemēro attiecīgi no 2018. gada 31. decembra un 2020. gada 17. maija.
- 4) Vanuatu 2024. gada 10. jūlijā iesniedza Savienībai pieprasījumu pievienoties un tirgus piekļuves piedāvājumu.
- 5) Komisija izvērtēja Vanuatu piedāvājumu un atzina to par pieņemamu. Attiecīgi 2024. gada 7. augustā Komisija pabeidza sarunas ar Vanuatu.
- 6) Saskaņā ar Partnerattiecību pagaidu nolīguma 76. panta 3. punktu Savienībai un Vanuatu Partnerattiecību pagaidu nolīgums jāsāk provizoriski piemērot pēc desmit dienām no dienas, kad abas Puses rakstiski viena otrai paziņojušas par šim nolūkam vajadzīgo procedūru pabeigšanu.

¹ Eiropas Parlaments deva piekrišanu [datums].

² Padomes sniegtās sarunu norādes par ekonomisko partnerattiecību nolīgumiem ar ĀKK valstīm un reģioniem (9930/02 (DG E II) HH/sg).

³ Padomes Lēmums 2009/729/EK (2009. gada 13. jūlijs) par to, lai parakstītu un provizoriski piemērotu Partnerattiecību pagaidu nolīgumu starp Eiropas Kopienu, no vienas puses, un Klusā okeāna valstīm, no otras puses (OV L 272, 16.10.2009., 1. lpp.).

- 7) Vanuatu pievienošanās Partnerattiecību pagaidu nolīgumam būtu jāapstiprina Savienības vārdā, ja saskaņā ar tā 80. panta 2. punktu Vanuatu deponē pievienošanās aktu,

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

1. Ar šo Savienības vārdā apstiprina Vanuatu pievienošanos Partnerattiecību pagaidu nolīgumam starp Eiropas Kopienu, no vienas puses, un Klusā okeāna valstīm, no otras puses ("Partnerattiecību pagaidu nolīgums"), ja saskaņā ar tā 80. panta 2. punktu Vanuatu deponē pievienošanās aktu.
2. Komisijas priekšsēdētāja Savienības vārdā paziņo pārējām Partnerattiecību pagaidu nolīguma Līgumslēdzējām pusēm un Vanuatu par to, ka Savienība ir apstiprinājusi Vanuatu pievienošanos Partnerattiecību pagaidu nolīgumam.
3. Šim lēmumam ir pievienots Vanuatu tirgus piekļuves piedāvājuma teksts.

2. pants

1. Lai starp Savienību un Vanuatu provizoriski piemērotu Partnerattiecību pagaidu nolīgumu, Komisijas priekšsēdētāja Savienības vārdā sniedz Partnerattiecību pagaidu nolīguma 76. panta 3. punktā minēto paziņojumu.
2. Partnerattiecību pagaidu nolīgumu Savienība un Vanuatu sāk provizoriski piemērot pēc desmit dienām no dienas, kad tās saskaņā ar 1. punktu ir rakstiski paziņojušas viena otrai par šim nolūkam vajadzīgo procedūru pabeigšanu.

3. pants

Vanuatu pievienošanās Partnerattiecību pagaidu nolīgumam apstiprināšanu neinterpretē kā tādu, kas piešķir tiesības vai uzliek saistības, uz kurām var tieši atsaukties Savienības vai dalībvalstu tiesās.

4. pants

Šis lēmums stājas spēkā tā pieņemšanas dienā.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*